

Περί αρετής

Μας λένε οι σοφοί πως ο άνθρωπος αν θέλει να προκόψει και να ευτυχήσει πρέπει να ακολουθά τους νόμους της πρακτικής αρετής. Αυτήν αναμφίβολα θα την βρούμε στη σκληρά και τίμια εργασία και στη καλή συμπεριφορά μας απέναντι των συνανθρώπων μας και γενικά της κοινωνίας ολόκληρης που ζούμε.

Όμως για να φθάσει ο άνθρωπος εκεί χρειάζεται να περάσει από την σωφροσύνη και την ταπεινοφροσύνη τις οποίες πρέπει να έχει πάντοτε μέσα του ενωμένες και αδελφωμένες. Γιατί έχει αποδειχθεί πως και οι δύο μαζί όταν είναι ενωμένες οδηγούν τον άνθρωπο στο καλό και τις καλές πράξεις οι οποίες με την σειρά τους προσφέρουν στο σώμα και την ψυχή μεγάλες ελπίδες και μεγάλες δυνάμεις. Κανένας δεν μπορεί να αρνηθεί ότι οι καλές πράξεις εξασφαλίζουν τιμή και υπόληψη και ξέρουν να θαμπώνουν εκείνους που τη βλέπουν και να προκαλούν τον θαυμασμό τους.

Όμως το μεγάλο ερώτημα που μπαίνει μπροστά μας είναι πώς να αποκτήσουμε την σωφροσύνη και την ταπεινοφροσύνη. Βέβαια αυτό για ωρισμένους ανθρώπους πιθανό να είναι πολύ δύσκολο. Γιατί για να φθάσει ο άνθρωπος εκεί πρέπει πρώτα να μάθει να αντιμετωπίζει την πραγματικότητα και όχι την πλάνη. Πρέπει να μάθει να βλέπει τις αρχές και όχι τις ψευδαισθήσεις. Πρέπει να γυμνάσει τον νουν του κατά τέτοιο τρόπο ώστε να βάζει σκοπούς στη ζωή του και να κάμνει έργα, γιατί εκείνος ο νους που σοφίζεται λόγια χωρίς έργα αργά ή γρήγορα αποτυγχάνει.

Πρέπει επίσης να γυμνάσει τον νουν του ώστε να μη νικάται από τις αισθήσεις γιατί είναι αποδεδειγμένο πως όλα τα κέντρα της αμαρτίας πηγάζουν από τις αισθήσεις. Όπως ξέρουμε οι αισθήσεις οδηγούν τον άνθρωπο στην υπερηφάνεια, στην πλεονεξία, στο ψέμα και σε όλα τα κακά που τον φέρνουν σε σύγκρουσι με τους συνανθρώπους του.

Όμως αφού ξέρουμε ότι η υπερηφάνεια κάμνει τους ανθρώπους δαίμονες, γιατί να μη την αντικαθιστούμε με την ταπεινοφροσύνη που κάμνει τους ανθρώπους γλυκείς.

Στην περίπτωση της πλεονεξίας αφού ξέρουμε ότι είναι η ρίζα όλων των κακών γιατί συλλαμβάνεται από την ένωση όλων των ελαττωμάτων του ανθρώπου, γιατί να μη την απομονώνουμε για χάρι της ευτυχίας μας.

Σε ότι αφορά το ψεύδος αφού ξέρουμε ότι μολύνει τα πάντα, γιατί να μη προτιμούμε την αλήθεια η οποία είναι και περισσότερο δεκτική στον νουν του ανθρώπου και περισσότερο επιθυμητή από τους συνανθρώπους μας.

Αυτά και άλλα πολλά σκέφτομαι για να καταλήξω στο συμπέρασμα ότι ο δρόμος προς το τέλει πιθανό να είναι δύσκολος όχι όμως και ακατόρθωτος. Όταν σκεφτούμε ότι η πρακτική αρετή μπορεί να ημερώσει εχθρούς και τυράννους, μπορεί να σώσει αδικημένους, μπορεί να ομοιοήσει οικογένειες, μπορεί να σωφρονίσει πλουσίους και πλεονέκτες, μπορεί να πλουτίσει φτωχούς, αξίζει τον κόπον να δοκιμάσουμε.

Κατά πάσαν πιθανότητα
η Ιωάννα της Λωραίνης.

A. M. Δημητριάδης